

- (укладачі к.арх.проф. Трутнєв І.А., ст.викл.Споденюк С.І., асист. Крутоголов А.Д.), Одеса, 2012. – 30 с.
4. Методичні вказівки з дисципліни «Рисунок. Спецкурс.» до теми «Архітектурно-художня композиція: міський пейзаж». (укладачі к.арх.проф. Трутнєв І.А., к.пед.наук, доц. Григор'єва В.Б., ст.викл. Поронік Е.Г.), Одеса, 2012. – 42 с.
 5. Ростовцев Н. Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия : учеб. пособие для студентов худож.-граф. фак. пединституттов / Н. Ростовцев – М. : Просвещение, 1989. – 207 с.
 6. Риндін О.С. Живопис. Учебний посібник. Одеса, 2004. – 238 с.
 7. Риндін О.С. Теорія і практика. Живопис. Навчальний посібник. Одеса, 2010. – 285 с.
 8. Чурсіна В. Робота на пленері. Проблеми теорії і творчої практики /
 9. В. Чурсіна // Мистецтвознавчі та культурні аспекти дизайну. – Х. : ХДАДМ, 2011. – Вип. 5. – С. 151-152.
 10. Шорохов Е. В. Композиция : [учеб. для студ. худож.-граф. пед. ин-тов] / Е. В. Шорохов. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Просвещение, 1986. – 207 с, ил.

УДК 7.047:742

Острогляд О.В.,
старший викладач
Биковський Р.,
студент 3-го курсу

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

ЗНАЧЕННЯ ПЛАНОВОСТІ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ НА ПЛЕНЕРІ

Розглянуто значення плановості під час роботи на пленері на основі проходження живописної та ознайомчої практики.

Ключові слова: пленер, плановість, архітектурна творчість, архітектурна освіта, живописна практика.

Постановка проблеми. Плановість є дуже важливою характеристикою пленерної роботи, так як пейзаж завжди має на увазі відчуття великого простору та глибини. В нашому випадку плановість була розглянута на основі архітектурного пейзажу.

Виклад основного матеріалу. На другому курсі під час проходження живописної та ознайомчої (графічної) практики була можливість дослідити значення вирішення плановості в роботах.

Плановість – сукупність елементів архітектурного або іншого простору, які створюють ілюзію глибини простору. Одним із головних

засобів вираження глибини простору є перспектива (візуальне скорочення об'єктів у просторі).

Сприйняття просторової глибини зображення – складний психологічний процес.

Рис.1. Студенти під час проходження живописної та ознайомчої практики

У графіці – перспектива є найбільш важливим елементом, тому як у ній у більшості випадків не має колірної складової.

Перспективу можна передати скороченням ліній, за допомогою точок сходу та товщини ліній.

Також велике значення для вираження великого архітектурного простору має – світлотінь. За допомогою тіні та світла ми передаємо об'єм об'єктів у роботі, також завдяки світлим та темним плямам можна придати роботі певної динаміки.

При роботі з фарбами, у живописі, показати плановість простіше ніж у графіці, через наявність колірної складової у роботі. Всі ми знаємо про «повітряну перспективу», коли об'єкти, що знаходяться далі, здаються нам більш м'яко, начебто через білизну. Дуже легко

передати таким ефектом саме плановість у живописній роботі, ніж застосовуючи лінійну перспективу у графіці площинній.

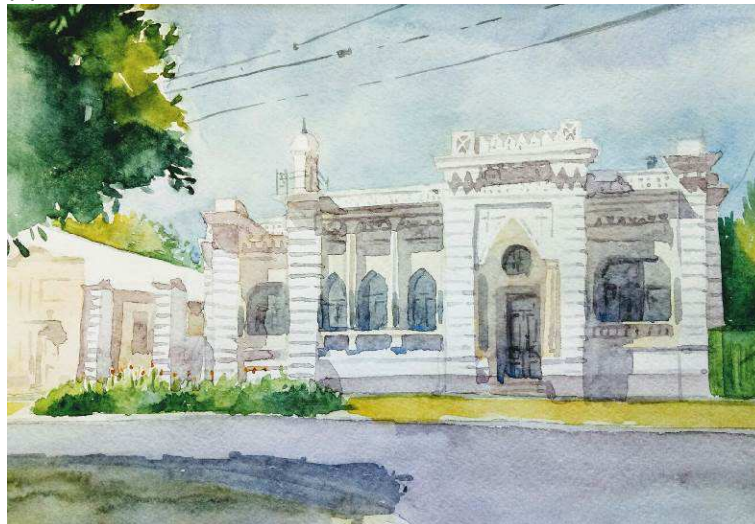
Таблиця 1.

Порівняльний аналіз плановості

Графіка

- Перспектива (скорочення розмірів реального об'єкта);
- Світлотінь (за допомогою світлих та темних плям);
- Товщина ліній;
- Детелізація.

Живопис

- Перспектива;
- Світлотінь (темні та світлі плями);
- Повітряна перспектива (насиченість колірних плям);
- Деталізація.

Графіка та живопис мають різні способи вираження плановості в об'єкті але також вони мають багато спільного.

Будь-який твір мистецтва стає художнім явищем тільки тоді, коли одухотворене ідейним змістом, реалізованим через композицію. Пошук потрібних засобів композиції для відображення змістовних зв'язків є необхідною у творчому процесі автора, так як композиція твору завжди є конструкція для сенсу. Задум визначає вибір і характер композиційних засобів.

Важливим композиційним завданням у процесі компонування сюжету роботи є знаходження композиційно-змістового центру. Організація простору на картинній площині є одним із засобів у створенні змістовних зв'язків, а характер побудови визначається творчим задумом автора.

Одним із засобів побудови простору на площині є плани, які називаються просторовими зонами різної віддаленості, відповідні істотним частинам зображення і мають значення опорних пунктів при передачі глибини на площині. Організуючи простір на картинній площині автор визначає положення головних елементів на першому або другому просторових планах, а інші плани здійснюють функцію доповнення та створюють оточення для передачі сюжетних зв'язків у роботі. Використання різних прийомів передачі глибини підсилює виразність картини.

Література:

1. Ананьев Б. Г. *Пространственное различие* / Б. Г. Ананьев. – Ленинград: Издательство Ленинградского университета, 1955. – 188 с.
2. Браун Д. *Учитесь рисовать перспективу* / Дэвид Браун. – Минск: Попурри, 2014. – 48 с.
3. Волков Н. Н. *Композиция в живописи* / Н. Н. Волков. – Москва: Книга по Требованию, 2012. – 408 с.
4. Даниэль С. М. *Искусство видеть* / С. М. Даниэль. – Ленинград: Искусство, 1990. – 224 с.
5. *Законы воздушной перспективы в пейзаже* [Електронний ресурс] // Стань художником. Проект Вячеслава Сучкова. – 2014. – Режим доступа до ресурсу: <http://vsuchkov.ru/o-vozdushnoy-perspektive-v-peyzazhe/>.
6. Козлов Н. Г. *Композиция* / Н. Г. Козлов, Е. В. Шорохов. – Москва: Просвещение, 1978.
7. Ярбус А. Л. *Движение глаз при восприятии сложных объектов* / А. Л. Ярбус. – Москва: Российское психологическое общество, 1998.